

батьківських прав, визначені законом, і є своєрідним орієнтиром, базою для усвідомлення батьками того, що діти - не просто об'єкт впливу, а й рівноправні суб'єкти сімейних правовідносин.

Проте, не варто забувати, що рівень сімейного виховання, виховний потенціал батьків залежать і від того, настільки держава впливала на цей процес, які встановила гарантії для здійснення батьками належного виховання, які передумови створювалися нею для зміцнення сім'ї, яка допомога надавалася сім'ї для виконання соціальних функцій, які вживалися заходи щодо забезпечення прав дитини тощо.

#### *Література*

1. Про охорону дитинства: Закон України від 26 квітня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – №30. – Ст. 142.
2. Кидалова А. Обов'язки та права батьків щодо виховання та розвитку дитини: окремі проблеми / А. Кидалова // Право України. – 2004. – № 3. – С. 88-91.
3. Конвенція ООН про права дитини від 27.02.1991 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995\\_021](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021).
4. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
5. Мироненко В. П. Здійснення батьківських прав та виконання обов'язків. Межі їхнього здійснення / В. П. Мироненко // Нотаріат для Вас. – 2010. – № 3. – С. 86-91.
6. Мироненко В. П. Правова природа й сутність батьківських прав та обов'язків / В. П. Мироненко // Наук. вісн. Київ. нац. ун-ту внутр. справ. – 2008. – № 5. – С. 34-40.

УДК 656.2.074(043.2)

Луц Д. М., викладач,  
Запорізький національний університет, м. Запоріжжя, Україна

### **ПЕРЕВЕЗЕННЯ ТВАРИН ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ**

На практиці у власників тварин доволі часто виникає необхідність транспортувати тварин з однієї місцевості до іншої завдяки використанню транспортної системи (при чому як територією України, так і за її межі). Відповідно до ст. 21 Закону України «Про транспорт» єдину транспортну систему України становлять: транспорт загального користування (залізничний, морський, річковий, автомобільний і авіаційний, а також міський електротранспорт, у тому числі метрополітен); промисловий залізничний транспорт; відомчий транспорт; трубопровідний транспорт; шляхи сполучення загального користування [1].

Залізничний транспорт України є провідною галуззю в дорожньо-транспортному комплексі країни, який забезпечує 82 % вантажних і майже 50 % пасажирських перевезень, здійснюваних всіма видами транспорту [2].

Як зазначається у ч. 2 ст. 21 Закону України «Про транспорт», єдина транспортна система повинна відповідати вимогам суспільного виробництва та національної безпеки, мати розгалужену інфраструктуру для надання всього комплексу транспортних послуг, у тому числі для складування і технологічної підготовки вантажів до транспортування, забезпечувати зовнішньоекономічні зв'язки України. Таким чином, перевезення тварин є однією із послуг, яка реалізується завдяки використанню транспортної системи України.

Мусимо констатувати, що поняття «транспортні послуги» не розкривається в Законі України «Про транспорт». Натомість, відповідно до Наказу Міністерства транспорту та зв'язку України «Про затвердження Правил перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом України» під послугою транспортною слід розуміти перевезення пасажирів та їх ручної поклажі в усіх категоріях пасажирських поїздів та перевезення багажу, вантажобагажу у багажних вагонах.

Варто зазначити, що перевезення тварин фактично перебуває в системі договору перевезення пасажирів, багажу і вантажу в залежності від типу тварин.

Говорячи про договір перевезення пасажирів та багажу залізничним транспортом, А. О. Мінченко зазначив, що в системі цивільно-правових договорів договір перевезення пасажирів та багажу залізничним транспортом посідає одне з центральних місць, що виражає в собі основне завдання функціонування транспортної системи – задоволення потреб людей у їх просторовому переміщенні [3, с. 4].

Перевезення тварин залізничним транспортом варто поділити на три види: перевезення тварин у ручній поклажі, перевезення тварин у багажу, перевезення тварини вантажем. Порядок перевезення тварин різниться в залежності від виду сполучення.

Перевезення тварин у ручній поклажі регламентується наказом Міністерства транспорту та зв'язку України «Про затвердження Правил перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом України» [4]. Цим нормативним актом передбачається перевезення таких тварин як собаки, коти, кімнатні тварини, свійська птиця.

Варто звернути увагу на специфічний вид тварин, про який йдеться суто в названих вище Правилах. Мова йде про кімнатних тварин. Правилами не надається роз'яснення зазначеного терміну, що може породжувати підстави

перевезення пасажирями різних типів тварин. На наше переконання, законодавець під кімнатними тваринами має на увазі домашніх тварин, якими відповідно до Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження» визначаються собаки, коти та інші тварини, що протягом тривалого історичного періоду традиційно утримуються і розводяться людиною, а також тварини видів чи порід, штучно виведених людиною для задоволення естетичних потреб і потреб у спілкуванні, що, як правило, не мають життєздатних диких популяцій, які складаються з особин з аналогічними морфологічними ознаками, та існують тривалий час у їх природному ареалі. Отже, нами пропонується внести зміни до Правил перевезення у залізничному транспорті та встановити замість поняття «кімнатна тварина» дефініцію «домашні тварини».

У разі, якщо громадянин бажає перевезти більшу кількість тварин, аніж це є можливим шляхом перевезення ручної поклажі, на допомогу приходить договір перевезення багажу. Однак тут слід наголосити, що зазначений договір не може бути окремим від договору перевезення пасажирів. Погоджуємося з позицією А. О. Мінченка, на думку якого, договір перевезення багажу є лише додатковим правочином, укладення якого може мати місце лише за наявності основного договору – договору перевезення пасажирів. Разом із цим, їх об'єднання одним спільним поняттям – «договір перевезення пасажирів та багажу», є доцільним, адже вони мають одну спільну мету – забезпечення переміщення пасажирів та його багажу» [3, с. 5].

До перевезення тварин багажем висувається низка вимог, зокрема обов'язковим є перебування в цьому ж поїзді утримувача тварин.

Натомість, інколи виникає потреба транспортувати велику кількість тварин. В такому випадку йдеться про перевезення вантажу.

Під перевезенням тварин вантажем слід розуміти договір, за яким одна сторона (перевізник) зобов'язується доставити довірений їй другою стороною (відправником) тварин до пункту призначення та видати їх особі, яка має право на одержання вантажу (одержувачеві), а відправник зобов'язується сплатити за перевезення тварини встановлену плату.

#### *Література*

1. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 51. – Ст. 446.

2. Офіційний сайт «Укрзалізниці» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.uz.gov.ua/about/general\\_information/](http://www.uz.gov.ua/about/general_information/).

3. Мінченко А. О. Договір перевезення пасажирів та багажу залізничним транспортом в Україні: автореф. дис ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / А. О. Мінченко. – Київ, 2011. – 21 с.

4. Про затвердження Правил перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом України: Наказ

Міністерства транспорту та зв'язку України від 27 грудня 2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0310-07/page>.

УДК 347.211 (477)

**Маковій В. П.**, к.ю.н., доцент,  
Одеський державний університет внутрішніх справ, м. Одеса, Україна

## **ПРАВОВА ПРИРОДА ТЕРМІНУ ЯК ТЕМПОРАЛЬНОГО ОБМЕЖЕННЯ СУБ'ЄКТИВНОГО ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ**

Соціально-політичні перетворення в нашій державні спонукають до переосмислення й перегляду низки правових категорій, зокрема часу в межах відповідного правового інституту. Право інтелектуальної власності є свого роду флагманом розвитку юриспруденції незалежно від публічної або приватноправової її складової, що пояснюється відомою часткою динамічності розвитку даної сфери правовідносин. Розглянемо сутність темпорального обмеження суб'єктивного права інтелектуальної власності на етапі його виникнення.

В українській цивілістиці часові величини представлені двома взаємовиключними поняттями: строк і термін. Визначальною особливістю вітчизняного законодавства є розгляд часових категорій в розрізі юридичного змісту права інтелектуальної власності на відміну, наприклад, від російського законодавства, де виключні права займають пріоритетне значення, а інші мають факультативний характер згідно ст. 1226 ЦК Російської Федерації.

При цьому поняття «термін» як часова величина є специфічною юридичною категорією, що простежується в неоднозначності його використання як в науці, так і на практиці [1, с. 23-24]. Дослідження законодавства країн сучасності (розділ 4 книги 1 Німецького цивільного укладення, титул XX книги 3 Кодексу Наполеона, розділ 4 книги 1 Цивільного кодексу Грузії, підрозділ 5 розділу 1 книги 1 Цивільного кодексу Російської Федерації, розділ V Цивільного кодексу Азербайджанської Республіки) дає можливість дійти висновку, що на відміну від ЦК України (далі – ЦК) в перерахованих країнах відсутнє виділення окремо такої величини як термін. ЦК за своїм змістом, окрім визначення, оперує поєднаною часовою категорією строк (термін), що створює певні суперечності при використанні відповідних понять.

В нормативних приписах права інтелектуальної власності термін відображений наступним чином. По-перше, термін як різновид темпоральної величини представлений безпосередньо моментом